

8066

1766, 27.

№: 58^b

SPECIMEN
CONTINENS
CAPVT IVRIS CONTROVERSVM
DE
IVRISCONSULTO
NOMOTHTA

QVOD
ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA
PRAESIDE
D. CHRISTIANO HENR. BREVNING
PROFESSOR. PVBLIC. ORDIN. IVR. NAT. ET GENT.
ET SOCIETAT. LITER. DVISEVVG
SOCIO

IN AVDITORIO PETRINO
DIE X. OCTOBR. ANNO MDCCCLXVI.

DEFENDET
IOHANNES CHRISTIANVS STVRMIVS
CALOVIENSIS LVSATVS

LIPSIAE
LITTERIS VIDVAE LANGENHEMIAE.

INSTITUTIONUM
CAPUT IV. DE CONTROVERSIIS
IVRIS CONSVLTATIO
NOMOTHECA

ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA
P R A E S I D E
D. CHRISTIANO IHER. BREYNING
PROFESSOR PVBLCI ORDINIS IVR NAT ET GENL
ET SOCIETATIS PATER DIVINVS

IN AVDIOTORIO PVBLCO
DIE X. OCTOB. ANNO MDCCCLXV
P R A E S I D E
IOHANNES CHRISTIANVS STURMIVS
CANTOR PVBLCVS

L I P S I A E
LITTERIS IVDICAE LANGENHEIMIANAE

DE
IVRISCONSULTO
NOMOTHEA.

§. I.

Paradoxon utique videtur, subditum legibus parentem legislatorem nominare, tantumque ius tribuere, quod nemini in republica, nisi maiestati competit. At ita ipsae Romanae leges eosdem vocant, et quam gravissime delinqueretur, si contra hanc autoritatem pugnaremus. Equidem, si, qui sint ICti, videmus, eo magis videtur

ipsis haec cognominatio neganda. Est vero is, qui non tantum leges scit, sed earum rationes et causas probe noscit, quique respondendo, cauendo, scribendo, iudicando, imo si placet, docendo officium suum exsequitur. Hic nihil de legibus ferendis. Videamus ergo in quantum ita dici possint, vel quatenus iniuste etiam hoc nomine cognominentur.

§. II.

Breuitas libelli non permittit, ut quae in praesentem rem dixerat C Y I A C I V S *Obseru. Lib. VII. cap. 25.* transcribam. Probat sane veteribus I C T O S *iuris auctores, legum conditores, nomothetas* dictos fuisse. Patet sane, improprio sensu eos ita compellatos vel ab accidenti nomen obtinuisse. Poterant legum conditores dici, quippe quoties sub libera republica lex ferenda esset, primum ab eo, qui rogationem aliquam ad populum ferre volebat, prius legis formula, postea per trinundinum promulganda, concipienda erat, in qua concipienda in consilium Iureconsultos adhibebant monente H O F F M A N N O *in Hist. Iur. Vol. 1. p. 19.*

§. III.

Dein arbitrantur docti homines, fori disputationibus a Iureconsultis noua fuisse iura condita: Saltem haec fouet sententiam inter alios H E I N E C C I V S *Hist. Iur. L. I. §. 50.* Forſan haec minus vere intelliguntur. Siquidem solis illis agitatae quaestionibus controuersis

sis effecisse Ictos, ut sententia quaedam extra omnem dubitationem posita fuerit, eoque usque suas altercationes de iure aliquo dubio agitalle, donec nemo contradicere amplius potuerit, nec satis probatum legi, nec humanitatis ratio, quae vivit in omnibus unanimes sententias concipit, credere finit. Et si illa, quam BACHIVS in *Hist. Jur.* p. 261. explicationem posuit, ut vere est, probabilior videtur disceptationum forensium, quae in iis orationibus agitabantur, quae coram centumvirali iudicio, quoties ex iure dubio lis agebatur, ab Ictis oratoribus recitabantur; frustra Ictos legum iuriumque autores vocares, quippe potius centumviri iudices tunc ita dicendi. Horum enim sententia lis finitur et legis fit extensio et applicatio, et quae si recepta fit, novum ius constituit, cuius autoritas a consuetudine seu tacito populi consensu dein magis pendet, quam ab ingenio Ictorum.

ACTORIS IN IURE

§. IV.

Praeterea ob eam causam Nomothetas Iurisperitos vocari arbitrantur, quod, cum ab Augusto constitutum fuisset, ut non amplius omnes, qui sui fiduciam haberent, de iure responderent, sed ex Augusti tantum autoritate quidam, nec iudicibus, liceret, ab horum responsis recedere. Concludunt itaque, illa Iurisperitorum responsa pro iure habita fuisse. Sed dubium hac in causa mihi adhuc fedet. Constat dissensisse eo tempore Labeonem a Capitone, quemque suos habuisse, qui eum sequebantur: quid? si responsum

actor

A 3

actor

actor a Labeone, reus a Capitone, utrisque in respondendo super iure dubio dissentientibus, iudici offerret, cuius ergo responsum pro lege seu iure habendum, quodue sequi debebat iudex? Cae- do interim, sequi debuisse iudicem, sed sententia ius tantum facit inter partes, non aequius generale. Vix ergo probabile obinde legum autores nominatos ICTos, non enim iuri et legi dabant re- spondendo origines, sed tantum sententiae in causa litigiosa.

Neque improbabo penitus interdum ICTos potuisse legum conditores dici, qui in principis auditorio assidebant, quique a consiliis essent. Poterat enim fieri, ut horum argumentis potioribus lex originem caperet. Sed maxime improprie tunc ita dicerentur legum autores.

§. VI.

At si forsan ad Iustiniani rationes respicimus, a quo nomen thetae vacantur, alia plane cognominis mihi videtur ratio. Efferat enim quondam Valentinianus III. sua Constitutione, ut quoties leges edicta Constitutionesque silerent, tunc ex ICTorum auctoritate controuersum thema decideretur, cui fini libros *Papiani, Pauli, Gaii, Ulpiani* et *Modestini* comprobauit, ut ex iis auctoritatem peterent Iudices. Non ergo horum scripta leges habebantur

bantur, sed instar legum, si leges non adessent. At Iustinianus, a quo tempore ipse consilium ceperat, non horum tantum Iureconsultorum libros ad dubias lites decidendas comprobandi, sed omnium antiquiorum Iurisperitorum monumentis aequalem tribuendi auctoritatem, in quem finem Pandectas Triboniano, quosque huic operi praefecerat, consiciendas iusserat, sane effectum est, ut quae ab ipsis quondam scripta, a compilatoribus dein ad fori usum excerpta, quoties ius scriptum deficeret, pro legibus essent ex Iustiniani auctoritate. Recte ergo hoc sensu ICtos poterat sua aetate nomothetas appellare, cum, quae suis comprehendebantur scriptis in causis dubiis atque litigiosis, non aliter, ac si iura legesque essent, allegabantur. Et hoc sane sensu commodissime legislatores vocari poterant, non omnes, sed quorum scripta excerpta in Digestis legebantur.

§. VII.

At iam videndum, an nostra aetate Iurisperiti recte quoque Nomothetae vocari possint. Profecto si dicendum, quod verum est, vix arbitror, an recte hoc nomine compellari possint. Concedo quidem, et apud nos ICtos interdum adhiberi, quoties maiestatis auctoritate leges ferendae. Sed ex hac ratione nunquam legislatores nominabuntur. Non quidem negandum, saepius inter Pragmaticos ICtos opiniones receptas esse, haud raro in iis thematibus, in quibus legum adest auctoritas, quas excusant observantiae praetextu. Cedo improprie, eosdem et nostra aetate nomothe-

nomothetas recte vocari, si lex si consuetudo in controuerso themate deest, iique sua interpretatione consuetudini causam dant; at ubi legis adest autoritas expressaque dispositio contra officium Icti, qui leges ad facta applicare debet, aliud ius statuere uelle, id non modo crimen maiestaticum foret, sed tunc nomothetam dicere idem uideretur ac legum corruptorem ac euerforem.

TANTVM.

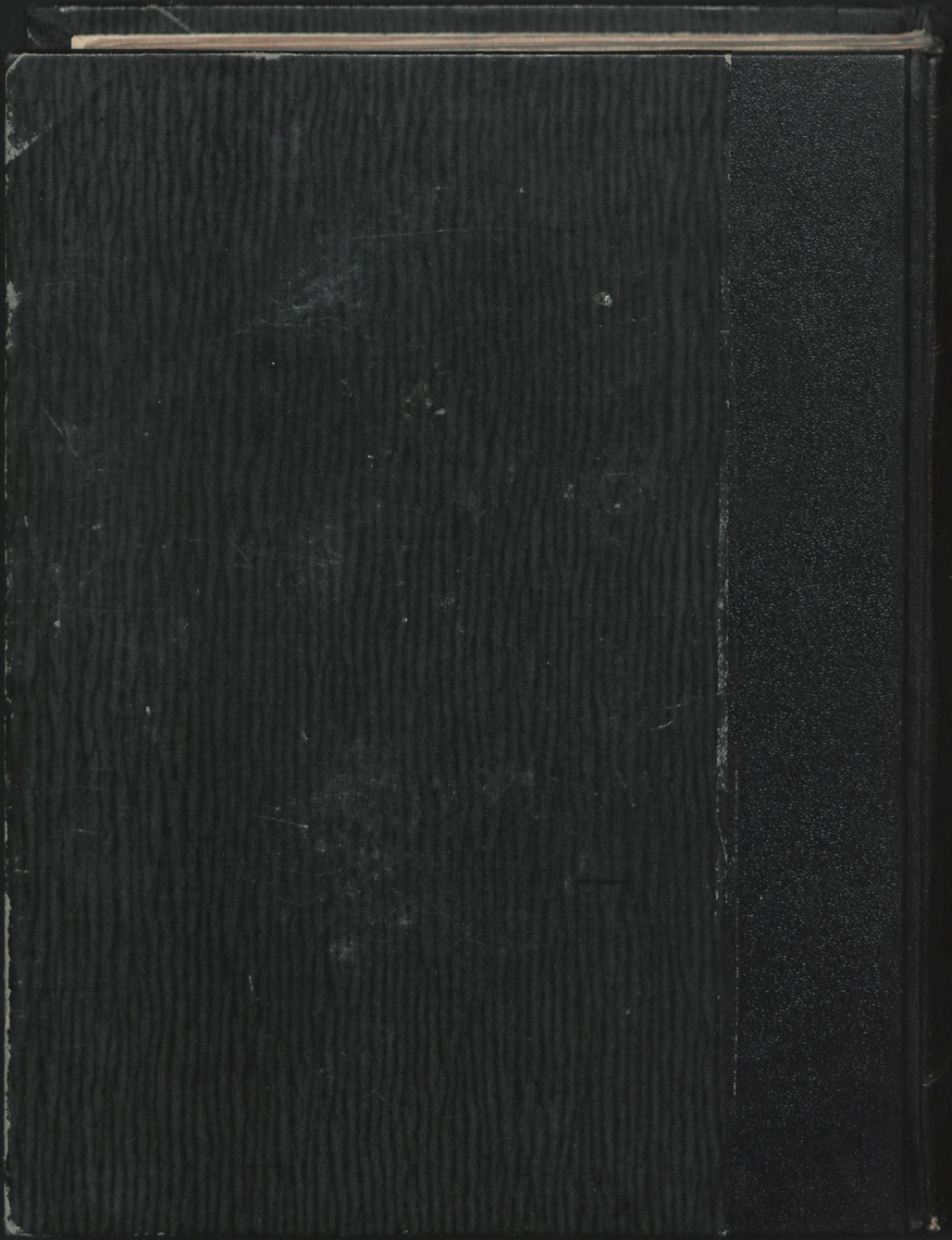

Leipzig, Diss. 1766 A-G

TA-00

1766, 27.
No. 86

SPECIMEN
CONTINENS

CAPVT IVRIS CONTROVERSVM
DE
IVRISCONSULTO
NOMOTHETA
QVOD
ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA
PRAESIDE
D. CHRISTIANO HENR. BREVNING
PROFESSOR. PUBLIC. ORDIN. IVR. NAT. ET GENT.
ET SOCIETAT. LITER. DVISEVRG
SOCIO
IN AVDITORIO PETRINO
DIE X. OCTOBR. ANNO MDCCCLXVI.
DEFENDET
IOHANNES CHRISTIANVS STVRMIVS
CALOVIENSIS LVSATVS

LIPSIAE
LITTERIS VIDVAE LANGENHEMIAE.

